

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Kaitseliidu Järva malev
jarva@kaitseliit.ee

05.07.2024 nr 2.1-1/24/698-1676-3

Tähelepanu juhtimine isikuandmete kaitse asjas

Andmekaitse Inspeksioon sai pöördumise, mille kohaselt saatis Järva maleva rühmavanem 20.06.2024 ligi 45 inimesele e-kirja, milles otsis ülejäärmiseks päevaks transporti. Kõikide e-kirja saajate e-posti aadressid olid üksteisele nähtavad. Lisaks seati kahtluse alla, kust isikute e-posti aadressid üldse saadud on.

Märgukirjast ajendatuna juhib Andmekaitse Inspeksioon Järva maleva tähelepanu järgnevale.

Eraisiku e-posti aadress kuulub isikuandmete hulka. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus ehk IKÜM)¹ artikkel 4 punkti 1 järgi on isikuandmed igasugune teave, mille kaudu on võimalik otseselt või kaudselt isikut tuvastada. Seega, kuivõrd e-posti aadressid on tavapäraselt loodud isikute nimede alusel, võivad konkreetsed inimesed olla tuvastavad.

Isikuandmete töötlemine on üldmääruse artikkel 4 punkti 2 kohaselt igasugune toiming või toimingute kogum, mida isikuandmetega tehakse. Nii kuulub isikuandmete töötlemise hulka mh e-posti aadressi kasutamine, säilitamine, edastamine, levitamine jne.

Isikuandmete töötlemisele kohalduvad IKÜM-st, aga ka isikuandmete kaitse seadusest ja sõltuvalt valdkonnast muudest eriseadustest tulenevad nõuded. Nii on oluline, et isikuandmete seaduslikuks töötlemisel oleks täidetud üks IKÜM art 6 lg-s 1 nimetatud tingimustest (töötlemiseks peaks olema kas inimene nõusolek, töötlemise õigus tuleb seadusest või õigustatud huvi olemasolust jne). Lisaks sellele peavad aga olema täidetud isikuandmete töötlemise põhimõtted: isikuandmete töötlemine peab olema mh läbipaistev, töötlemine peab olema kooskõlas selleks ettenähtud eesmärgiga, piirduma minimaalselt vajalikuga jne).

E-posti aadressi üldreeglina ilma inimese nõusolekuta avaldada ega jagada ei tohi. Nii ei ole isikuandmete kaitse nõuetega kooskõlas olukord, kus ilma eelnevalt küsitud nõusolekuta saadetakse e-kiri viisil, kus selle aadressaadid koos e-posti aadressidega on kõikidele kirja saajatele näha. Kusjuures problemaatiline ja küsitav on seegi, et kui e-kirja saatja on saanud kuskilt kolmandast kohast kunagi varem kellegi e-posti aadressid, siis kas ja mis tingimustel võiks ta neid nüüd uuesti teistel eesmärkidel kasutada. Kui asutusele/organisatsioonile on antud nõusolek kasutada e-posti aadressi mingitel kindlatel eesmärkidel, siis ei tohiks keegi teine kasutada seda enda seatud muul eesmärgil.

Ühtlasi aga tuleb arvestada sedagi, et iga e-kiri, mis välja saadetakse, võib jõuda isikuteni, kellele see konkreetne kiri ei ole adresseeritud – seda ennekõike siis, kui eksitakse e-posti

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A02016R0679-20160504>

aadresside kirjutamisel. Selle tulemusena võivad kõrvalised isikud teada saada informatsiooni, mis ei ole neile mõeldud – olgu selleks nii kirja adressaadid koos e-posti aadressidega kui ka kirja enda sisu. Kõige mustema stsenaariumi tulemusena võidakse selle kirja sisu (koos e-posti aadressidega) edastada veel suuremale isikute ringile või laiemale avalikkusele. Sellepärast tulebki eraisikute e-posti aadresside kasutamisel kindlasti arvestada isikuandmete töötlemise reeglitega, sh tuleb eelistada neid meetmeid, mis kohe alguses tagavad suurema privaatsuse. E-kirjade saatmisel võiks seega taolistel puhkudel eelistada varianti, kus e-posti aadressid on pimekoopias.

Eelnevast tulenevalt palub inspeksioon Järva maleval ja selle rühmavanematel jälgida e-kirjade saatmisel isikuandmete kaitse nõudeid ja enne suuremale ringile e-kirja saatmist veenduda, millised kokkulepped selles osas eelnevalt sõlmitud on.

Lugupidamisega

Agnes Järvela
jurist
peadirektori volitusel